

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasni po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Prijateljska pogodba z Italijo

Je, kakor znano, že potekla in do danes niso niti z ene niti z druge strani bili storjeni koraki za njeno obnovo. Včerajšnji rimski listi pa so prinesli — baže iz službenega vira — vest, da je jugoslovanska vlada poslala italijanski vladi preko svojega rimskega poslanca predloge za ureditev medsebojnih odnošajev. Predlogi se glasom teh poročil tičejo ureditve vseh še odprtih vprašanj med Italijo in Jugoslavijo, dalje revizije Jadranske tarife, primene Nettunskih konvencij itd. Rimski listi naglašajo, da bi se — če bodo na podlagi teh predlogov urejena razna še nerešena vprašanja med obema državama in če se bo tako ustvarila povoljna atmosfera v medsebojnih odnošajih — mogla v dohodnem času tudi pričeti pogajanja za sklep nove pogodbe o prijateljstvu med Jugoslavijo in Italijo.

Kako leno zveni ta plat zvona! Istočasno pa poročajo sofijski listi o izletu italijanskih avijatičarjev pod vodstvom italijanskega državnega tajnika za avijatiko Balba na Bolgarsko in o banketu, ki se je vršil ob tej priliki na čast italijanskim avijatičarjem v Sofiji. Ta banket res zelo spominja na banket povodom bivanja hrvaškega odmetnika dr. Pavelića istotam. Na banketu je govoril bolgarski general Kolarev, ki je zlasti povdarjal, da Bolgarija stremi za revizijo mirovnih pogodb in da je največja bolgarska težnja, da se vzpostavi predvojna Bolgarija. Listi poročajo o velikem odobravanju, ki ga je bil deležen ta govor. Poročajo dalje, da je Kolarevu odgovoril italijanski državni tajnik Balbo, ki je naglašal, da bo živi ogenj Italije večno podpiral živi ogenj Bolgarije. Interesi obeh držav so vezani s paktom, ki pomeni več nego prijateljstvo. Največji interes obeh držav je uperjen na revizijo mirovnih pogodb, s čimer bi se izboljšalo današnje stanje.

Vsak razumen in realno misleč človek mora iskreno pozdraviti stremenje naše vlade, da skuša vpostaviti z Italijo odnošaje, ki bi bili znosnejši nego so bili dosedanj. Noben pameten človek ne more hoteti, da bi živeli v večni napetosti medsebojnih odnošajev, ki bi bili samo sposobni, da prej ali slej zakrešejo iskro novega požara, nove ljudske nesreče. Zato pa mora tudi vsak iskren prijatelj dobrih sosedskih odnošajev izražati samo pravtako iskreno željo, da bi se ustvarjanje prijateljske atmosfere ne zastrupljalo z izjavami oficijelnih oseb, kakoršne so padle nedavno v Budimpešti in sedaj v Sofiji, izjave, ki so očividno naperjene proti teritorialni integriteti naše države. Lojalnost z obeh strani mora biti temelj, na katerem se bo zgradila stavba dobrih sosedskih in prijateljskih odnošajev.

Bestijalen roparski umor pri Hočah

ČUDAŠKO ŽIVLJENJE STARKE. — UBITA S KOLOM. — RAZMESARJENA GLAVA IN GOLO TRUPLO.

Maribor, 10. junija.

Včeraj so ob 8. zjutraj našli v Pivoli pri Spodnjih Hočah 74 letno posestnico. Lizo Viher umorjeno pred njeno hišo. Sredi čela je imela globoko rano. S tolim predmetom ji je zločinec vdrl lobanjo. Nos je imela žrtev popolnoma zmečkan in tudi na licih temne podplukbe.

O umoru je bila obveščena tamkajšnja žandarmerijska stanica, ki je pozvala takoj mariborsko policijo. Okrog poldne so mariborski policijski organi nadaljevali preiskavo in smo doznali sledeče podrobnosti:

Posestnica Liza Viher je stanovala sama v svoji hiši, ki stoji popolnoma na samem na robu vasi, že več let. Starka se za posestvo ni brigala in je živela izredno čudaško življenje. Njen dom je razpadal in je nalikoval že podrtili v izredno zapuščenem stanju.

Zadnje čase ženica ni spala v sobi tem več v šupi na slami.

Včeraj je minilo točno tri tedne, odkar je bila prvič napadena. Ni pa hotela izdati napadalcev, ki jih je bržčas poznala, ker se je izgovarjala, da je padla čez stopnice. Torej ni izključeno, da jo je umoril isti napadalec v strahu, da si starka ne bi naposled premislila in ga vendar izdala. Vsi znaki pa dokazujejo, da je bil izvršen roparski umor.

Truplo umorjene je ležalo na prostem, dva metra od praga šupe. Ležalo je vznak in napravljalo strašen utis. Močno razmesarjena glava in skoraj popolnoma golo truplo pričata, da si je zločinec dal mnogo truda, da je krvniški posel dobro opravil.

V bližini trupa je ležal težak kol, oškropljen s krvjo, s katerim je morilec zadal svoji žrtvi smrtni udarec. Pri preiskovanju ležišča so našli policijski organi na slami krvave cunje, radi česar se s sigurnostjo računa, da je bila Liza umorjena v noči med spanjem. Po prvem udarcu je morilec najbrž izvlekel truplo na prosto, kjer je lažje končal krvavo opravilo. Vsi udarci s kolom so padli na glavo, ker na vsem telesu ni najti nikakih poškodb. Čemu je vsa obleka starke skoro popolnoma raztrgana, se ni moglo ugotoviti. Deloma se je najbrž raztrgala, ko je krvnik vlekel žrtev čez prag, deloma pa je obleko najbrž raztrgal, da zadovolji svojim zločinskim strastem. Poleg trupa sta ležali tudi dve »Zeta« in sveže ogorek, radi česar je upravičena domneva, da je morilec pri bestijalnem opravilu celo kadil. Nato je s silo odtrgal vrata, ki vodijo v hišo in razbil omaro v veži. Po izbah je bilo vse razmetano in v največjem neredu. Kaj manjka, oziroma kaj je ukradenega, se ni moglo ugotoviti, ker nihče ne ve, kaj je starka imela.

Mariborska policija je poslala na kraj strašnega dogodka svojega daktiloskopa, ki pa ni mogel zaslediti nikakih prstnih odtisov. Zasledovanje s policijskim psom pa je bilo povsem onemogočeno, ker so si tekom dopoldneva množice vaščanov in sosedov ogledovale žrtev in zabrisale vsakršno sled. Razen tega je mnogo škodovala silna vročina, ki otežkoča psom iskanje sledi. Zgodaj zjutraj bi bilo delo vsekakor lažje, sicer pa je policijski pes že našel sled po kolu, s katerim je bila Viherjeva umorjena. Hitel je čez strugo potoka, kjer si je morilec najbrž po zločinu umil roke. Preskočil je jarek in šel kakih 800 metrov v breg, nato pa je pričel njuhati v zrak in ni mogel naprej.

Je sicer še neka sled, o kateri pa oblasti v svrhu nadaljevanja preiskave še molčijo. Ni pa izključeno, da bo ostal zverinski in zagonetni zločin nepojasnjen še nekaj časa, mogoče tudi za vedno.

Švedski polet čez Atlantik

ZNANI ŠVEDSKI LETALEC ARENBERG JE ODLETEL Z LETALOM »SVERIGE« IZ STOCKHOLMA PROTI NEWYORKU.

STOCKHOLM, 10. junija. Včeraj zjutraj je startal švedski letalec Arenberg s svojim letalom »Sverige« za polet preko Atlantskega morja. Odletel je v smeri proti Islandiji, kjer namerava za kratek čas prvič pristati. Polet je zamišljen v treh etapah in sicer s pristanki v Islandiji, Groenlandu in Labradoru, kjer bo letalec prevzel potrebne zaloge bencina in olja. Z Arenbergom letita tudi poročnik Junglund in mehanik Looden, ki opravljata na letalu brezžično službo.

Arenberg je izjavil pred startom, da mu nikakor ne gre za kak nov rekord, temveč hoče samo najti najkrajšo in najprimernejšo zračno pot med Newyorkom in Stockholmom. Ostati namerava v Newyorku samo par dni in se nato vrniti zopet z letalom v Stockholm. Arenberg vživa na Švedskem sloves evropskega Lindbergha, ker je preteklo leto prepeljal s svojim letalom nič manj kot 10.000 potnikov.

Pet hrvatskih odvetnikov aretiranih

ZAGREB, 10. junija. Avala poroča: »Včeraj dopoldne se je vršila v Zagrebu konstituirajoča skupščina odvetniške zbornice, katere se je udeležilo 262 odvetnikov iz Hrvatske in Slavonije. Po otvoritvi je bil soglasno sprejet predlog, da se pošlje kralju pozdravna brzojavka z izrazi udanosti in zvestobe. Vsi navzoči so poslušali čitanje brzojavke stoje, edini dr. Mirko Košutić, znan kot preiskovalni

sodnik iz veleizdajniškega procesa v Zagrebu v času aneksijske krize leta 1908., je obsedel na svojem mestu. Takoj nato je vstal odvetnik dr. Žanić, znan po svojih prenatrpanih in nepremišljenih izjavah v bivši narodni skupščini, ter tudi tokrat napravil izpad, hoteč na ta način motiti enodušno manifestacijo odvetniške zbornice. Njegovo postopanje pa so vsi navzoči sprejeli z burnimi protesti. Slišati je bilo klice: »Nočemo več iti za skrahranimi politiki!« Z Žanićem so se solidarizirali samo štirje odvetniki.

Ker je njihovo postopanje kaznivo, se bo proti njim postopalo po zakonu. Vseh pet je bilo pozvanih na odgovornost in so bili odvedeni v preiskovalni zapor.

Dr. Marinković zopet v Beogradu

BEOGRAD, 10. junija. Po večmesečnem zdravljenju v Švici je prispel davi zunanji minister dr. Marinković zopet v Beograd. Na kolodvoru so ga sprejeli vsi višji uradniki zunanjega ministrstva. Kakor se zatrjuje, pa še ni gotovo, ali bo dr. Marinković takoj zopet prevzel agende svojega resora, ali pa odide zopet na dopust. Dr. Marinković bo imenovan s kraljevim dekretom za člana vrhovnega zakonodajnega sveta.

Rumunski protest v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 10. junija. Tukajšnji rumunske poslanik je izročil v soboto verbalno noto rumunske vlade kot protest proti iredentističnim govorom madžarskih odgovornih politikov in državnikov o priliki blagoslovitve spomenika Neznane junaka.

Bogat tihotapski plen

V noči od nedelje na ponedeljek je privozil pod železniški most na Po-breški cesti neki avtomobil, se ustavil, v temi pa so se pričele gibati tajinstvene sence. Bilo je okrog tretje ure zjutraj. Sumljive postave in njih opravilo pa je opazil stražnik, ki se je nenadoma približal in zahteval pojasnila. Senca je izginila v temo, samo šofer je ostal pri avtomobilu. »Kaj prekladate?« je vprašal stražnik. Šofer ni vedel odgovoriti, pač pa je poznal osebo, ki je pravčasno pobegnila pred zasledovalcem. Stražnik se je zanimal za vsebino prtljage, ki so jo že zložili na tla. V paketih je bilo nič manj kakor 17 in pol kilogramov sahara in 11 in pol kilogramov tobaka za nosljanje. Bogat plen velikih količin tihotapskega blaga je stražnik zaplenil in dal prepeljati na policijo, dočim so oblasti obveščene o begu tihotapca, ki se ne bo mogel dolgo skrivati roki pravice. Blago je bilo do železniškega mostu pripeljano iz Krčevine, kjer je menda središče mariborskih tihotapcev.

Sokolsko društvo v Mariboru

naznanja svojim članom, da se bo vršil dne 18. t. m. ob 19.30 v društveni sobi izredni občni zbor in sicer z dnevnim redom: Sprememba poslovnika gradbenega odseka. Ker je zadeva zelo važna, vabimo članstvo k čim večji udeležbi. — Zdravo. — Odbor.

Včerajšnja policijska kronika

izkazuje poleg dveh aretacij vsega 22 najrazličnejših prijav in sicer 10 radi cestno policijskega reda, avtomobilskih, motornih in kolesarskih grehov, 12 pa za razne vsakodnevne pregreške in dogodke. Med aretiranci je neka ženska, ki se je tako nedostojno vedla, da je vzbujala očitno pohujšanje. —

Priznanje.

Gospa si je kupila nov klobuček — slamnik.

»Kako mi pristoja?« — je zadovoljno vprašala.

»Izvrstno, milostiva. Kakor da je izrastel iz glave.«

I. Otroška sportna olimpijada

PRAZNIK MLADINE. — VELIKA UDELEŽBA, OGROMEN OBISK. — ZADOVOLJNA DECA.

Včeraj dopoldne je priredil ISSK Maribor v mestnem parku originalna otroška tekmovanja, ki so se razvila v prijeten dečji praznik. Mali tekmovalci, od 3—12 let so se preizkušali v tekih, na skirojih, triciklih, biciklih, z obroči in v vrečah. Nad šestdeset malčkov je nastopilo v posameznih skupinah, ki so bile deležne obilnega priznanja s strani občinstva, ki je z velikim zanimanjem sledilo posameznim točkam pestrega sporeda.

Prvi so tekmovali otroci na skirojih, ki so z izredno spretnostjo vzbudili začudenje občinstva. Najboljši vozači so bili Marko Drnovšek, Vojteh Pertot, Hano Ogoreuc, Ivan Koražija, Ostoja Durič, Ivan Stiberc v skupini od 8—10 let, do čim so se v skupini od 6—8 let plasirali Novak Boris, Ljuba Vodeb, Neva Novak in Vera Kovač, v skupini od 3—6 let pa Franc Homec.

Zanimivo je bilo tudi tekmovanje z obroči. Prvi je prišel na cilj Drago Sedmak, druga Neva Novak in tretja Verena Gračner.

Največ konkurentov se je prijavilo za teke. V skupini A. je zmagal štiri letni Dušan Brozovič, sledili so Marijan Kobi, Neva Novakova in Milan Brozovič. V skupini B.: Roman Leskošek, Uroš Skala in Marijan Kovačič. V skupini C.: Vinko Škofic, Milan Roglič, Joško Lukež, v skupini D. pa Ervin Hetzl, Boško Lukež, Marijan Pestevšek in Dušan Sej.

Mnogo smeha in navdušenja je vzbudilo tekmovanje v vrečah. Izredno spre-

tno je priskakljaj prvi v cilj Ivan Vanek, sledila sta Vasilij Skala in Ivan Zorenč. V prvi skupini triciklov sta si delila mesta Miran Plevnik in Janko Kuster, v drugi skupini pa Verena Gračner in Čedo Ravnik.

Pozornost pa je vzbujal šofer s cvetjem okrašenega avtomobila Pubi Zupanc, ki je prehitel konkurente in prvi prispel na cilj.

Kot zadnji konkurenti so nastopili kolesarji. V skupini A. je zmagal Zvonko Kafedžič, v skupini B. Alojz Pšunder, v skupini C. pa Egon Lettner. (Uredni) sta se plasirali tudi mladi sestri Faningerjevi in mali Moravec.

Po zaključenih tekmovanjih so bila plasiranim razdeljena priznanja v obliki diplom, prvakom skupin pa odlikovanja, lične plakete.

Med prireditvijo, ki je nudila mladini in odraslim mnogo prav pristrčnega razvedrila, je igrala godba »Drave«, tako da se je občinstvu, ki je obiskalo park v prav velikem številu, nudila dvojna zabava.

Prva otroška tekmovanja so v polni meri dosegli namen in gre prireditelju ISSK Mariboru popolno priznanje. Prireditelj je potekla v najlepšem redu, obisk in udeležba pa naj bo »Mariboru« v vzpodbudo, da nadaljuje z otroškimi prireditvami tudi v prihodnje. Sport si je včeraj, tako med mladino, kakor med stariši pridobil novih prijateljev in pristašev.

Z vinarskega kongresa v Krškem

Svesto si svoje naloge glede pospeševanja vinarstva vse Slovenije, je priredilo Vinarsko društvo za Slovenijo v dneh 25., 26. in 27. maja t. l. v Krškem prvi vinarski kongres z obnim zborom društva in poučnim izletom na Bizeljsko.

Po temeljitih pripravah je bilo računati na popoln uspeh, kar se je tudi doseglo.

Dne 25. maja ob 8. zvečer se je vršila v hotelu Gregorič seja glavnega odbora vinarskega društva in delegatov podružnic. Navzočih je bilo 22 odbornikov in delegatov. Obravnavale so se zadeve, ki se naj sprejmejo na občnem zboru.

Dne 26. maja ob 10. je otvoril predsednik vinarskega društva prvi vinarski kongres in obni zbor v dvorani hotela Gregorič ob lepem številu okoli 150 navzočih vinogradnikov iz vseh predelov vinorodne Slovenije in raznih zastopnikov. Navzoči so bili zastopniki obeh velikih županov, obeh oblastnih komisarjev, zastopnik sreskega poglavarja v Krškem, Saveza hrvatskih vinogradarjev, vočara v Zagrebu, Prve južnoštajerske vinarske zadruge v Celju, Kmetijske družbe za Slovenijo, Sadjarskega in vrtarskega društva za Slovenijo, Vinarske in sadjarske šole v Mariboru ter kmetijske šole na Grmu. Udanostne brzojavke so se poslale Njeg. Vel. kralju, min. predsedniku in kmet. ministru. Predsednik se je spomnil tudi nedavno preminulega Gregoriča, pionirja novega vinogradništva v krškem okolišu.

Nato sta sledila aktualna referata o bodočem trsnem sortimentu Slovenije.

Za ljubljansko oblast je podal tozadevni referat višji kletarski nadzornik g. Fr. Gombáč. V njem so točno določene sorte in podlage kakor tudi številčno razmerje med modrimi in belimi sortami za posamezne vinarske okoliše ljubljanske oblasti, tako da je to vprašanje za ljubljansko oblast rešeno.

Za vinogradniške razmere v mariborski oblasti je referiral o »Temeljnih smernicah za določitev trsnega sortimenta v mariborski oblasti« g. ravnatelj Zmavc. Ves referat izzvenil v tem, da se naj obnavljajo v bodoče vinogradi le v izrazitih vinogradnih legah in zemljah, vinogradi v ravnini naj izginejo, posadijo naj se le takšne sorte, ki dajo kvalitetno vino, sposobno za izvoz, direktnorodeče sorte, kakor je šmarnica pa se naj čimprej iztrebijo iz naših vinskih gor.

Nato so bile sprejete sledeče resolucije:

I. Da se čim prej uzakoni in izda nov vinski zakon s pravilnikom ter uvede strogo kletarsko nadzornišvo.

II. Da se trošarinski zakon omili in znatno zniža sedanja trošarina na vino.

III. Da se nudi vinogradnikom za obnovo vinogradov brezobrestna posojila s strani države ali samouprave in cena posojila potom uzakonjenih kreditov pri Privilegirani agrarni banki kakor tudi potom denarnih zadrug.

IV. Da se sestavi stalna sortimentna komisija, ki vodi nadzor nad sortami, ki se zasajajo, in je vinogradnikom pri obnovi stalna svetovalka.

V. Da se posveti združnemu vnovčevanju vina čim večja pažnja.

VI. Da se odpravi uvozna carina na modro galico in žveplo.

Predvajanje filma o pokončevanju trsnih boleznih in škodljivcev je žal moralo odpasti, ker Krško nima elektrike.

Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da je društvo poleg številnih tekočih zadev reševalo aktualna vinarska vprašanja, kakor je viničarski red za mariborsko oblast in nov vinski zakon s pravilnikom. Na koncu l. 1928 je štelo društvo 1486 članov, kar je razumljivo za tako važno strokovno in stanovsko društvo z ozirom na obširno slovensko vinogradništvo mnogo premalo. Vendar pa se razvija društvo ugodno in prav zadovoljivo je tudi letni računski zaključek. Društveno glasilo »Naše gorice« je postalo priznan strokovni list tudi izven mej Slovenije. Za tekoče poslovno leto se je odobrila članarina v isti višini kakor lani t. j. za tuzemstvo Din 30 in za inozemstvo Din 40. Sklenilo se je, da se bo vršil prihodnji obni zbor z vinarskim kongresom v Ljutomeru v drugi polovici maja. Z ozirom na razvoj društva so se morala spremeniti v nekaterih točkah društvena pravila.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik dr. Janko Rajar, vinogradnik in obl. veterinarski referent v Mariboru, I. podpredsednik Lovro Petrovar, vinogradnik v Ivanjokovcih, II. podpredsednik Anton Bajuk, vinogradnik v Draščih. Odborniki: Clotar Bouvier, vinogradnik in vinski trgovec, Gor. Radgona; Ivan Šerbinek, vinogradnik, Vrtnice; Albin Dular, obl. uradnik, Maribor; Fric Zemljič, vinogr. in vinski tr-

Mariborski in dnevni drobiž

Proslava desetletnice osvobodjenja Mežiške doline

se je izvršila včeraj 9. tm. v Guštanju dostojanstveno ob lepi udeležbi domačega ljudstva ter gostov iz Mežiške in Dravske doline do Maribora in iz Mislinjske doline. Ob 9. dopoldne so vsi udeleženi skupno s tržani odkorakali ob zvokih mariborske vojaške godbe s slavnostnega prostora na pokopališče. V povorci so bili šolski otroci pod vodstvom učiteljstva, zastopniki Malgajevcev, rezervnih oficirjev, Narodne Odrane, mariborske Zveze kulturnih društev, Sokolstva, Orlovstva, politične oblasti, oblasti samouprave, občin in ostalega naroda. Na pokopališču se je narod poklonil manom Malgajevih junakov Slovenca Ermenca in Srba Zapundžiča, ki sta pred 10 leti padla v bojih za svobodo Mežiške doline in počivata sedaj v skupnem grobu na guštanskem pokopališču. Malgajevci so jima položili na grob lep spominski venec. Po povratku povorke v trg se je na glavnem trgu, ki ga je napolnil narod, vršila maša, nato pa ljudsko zborovanje. Govorili so: slavnostni govornik prof. dr. Sušnik iz Maribora, guštanski župnik Rehar v imenu prireditvenega odbora, ekonom Pavlica kot zastopnik koroških dobrovoljcev in min. v p. dr. Kukovec za oblastni odbor Narodne Odrane. Po zborovanju je povorka krenila k Malgajevemu spomeniku na Tolstem vrhu, kjer so se s spominskimi govori poklonili Malgajevemu duhu: dr. Mejak iz Celja za Malgajeve dobrovoljce, prof. dr. Maks Kovačič iz Maribora za sokolsko župo in starešinstvo Sokolskega Saveza (položil je obenem ime: Sokolstva ob spomenik venec), Vončina iz Mežice za gasilsko župo (položil je istotako venec ime: gasilstva) ter Rajko Kotnik.

Popoldne se je na slavnostnem prostoru v trgu ob udeležbi mnogih stotin naroda vršil najprej koncert vojaške godbe ter so nastopili razni pevski zbori iz Mežiške doline in iz Dravograda, nato pa je bila tombola z bogato zalogo dobitkov. Vsa prireditelj je potekla v najlepšem razpoloženju. Trg je bil v zastavah, razun hiš zagrizenih Nemcev, ki so jo po večini že na vse zgodaj zjutraj odkurili iz trga. Po vseh ulicah so se pozdravljali slavoloki z lepimi napismi. Nebo je ostalo prireditvi ves dan do odhoda večernih vlakov prijazno, kakor da se tudi samo veseli z narodom Mežiške doline vred njegove narodne svobode. Prireditelji so si dali s prireditvijo veliko truda. Naj jim bo v zadoščenje, da jih je narod razumel in se odzval povabilu, dasi so pogrešali marsikoga, ki se sicer trka na prsi kot narodnjak. Pripomniti je še, da je bila na popoldanskih prireditvah oficijelno zastopana tudi mariborska mestna občina po podžupanu dr. Lipoldu. Neprijetno pa se je opazilo, da veliko županstvo ni poslalo na slavnost oficijelnega zastopnika.

Če človek v travi zaspi ...

Pokrovski pomočnik Henrik Kerle iz Morja pri Framu je prišel po opravih v Maribor. S seboj je imel večjo svoto denarja. V junijski vročini se je fant v parku na Zrišnem trgu vlegel v travo in sladko zaspal. Ko ga je mimo došli stražnik prebudil, je Kerle ugotovil, da mu manjka listnica, v kateri je bilo nekaj čez 600 Din in dve invalidski izkaznici. Stražnik je o stvari napravil zapisnik in po možnosti potolažil nesrečnega človeka, ki je za par trenutkov počitka v parku plačal tako neverjetno visoko takso. Zaklel se je, da ne pojde več v mariborski park počivat. —

Ljutomer; Jos. Zupanc, vinarski nadzornik, Ormož; Srečko Robič, vinogradnik, Limbuš; Valter Mihelič, enolog, Dubrava; Jošip Zabavnik, višji klet. nadzornik Maribor; ing. Ivo Zupanič, obl. vin. referent, Maribor; Lavoslav Bučar, vinogradnik in hotelir, Kostanjevica, Fr. Gombáč, višji kletarski nadzornik, Ljubljana; Franc Pečnik, vinogr. in gostilničar, Bizeljsko; preglednika računov: dr. Ferdo Lašič, odvétnik, Maribor in Joško Sottler, računovodja, vinarske šole, Maribor.

Dne 27. maja se je vršil izlet na Bizeljsko z avtomobilom iz Brežic. Ob kras-

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Ponedeljek, 10. junija. Gostovanje v Varaždinu.

Torek, 11. junija. Gostovanje v Varaždinu.

Proslava materinskega dneva

Slovensko žensko društvo je priredilo v petek v prid ferijalni koloniji na Pohorju v gledališču predstavo. Proizvajale so se Ljudmile Poljančeve lirsko-dramatske slike »Mati«, h katerim je spisal glasbo profesor Mirk. Prva in druga slika (Mati pri zibel in Mati in bolno dete) sta nas povedli v otroško sobo, kjer čuje pri svojem otroku mati (gdč. Fratikova). Poje mu uspavanko in angelčki pridejo, ter ga zazibljejo v sladke sanje. Položaj srečne matere se izpremeni v drugi sliki v veliko bolešč. Otroci oboli in mati je v silnih skrbih. Njena požrtvovalnost vendar končno reši otroku življenje. Z materjo se radujejo angelčki. Obe sliki sta prepleteni z verskimi in bajeslovnimi momenti. V vlogah angelčkov so nastopile učenke II. meščanske in IV. osnovne šole. Nastudirala pa je igralski del gdč. L. Poljančeva in pevski del gdč. Zacherlova. V tretjem delu smo videli mladino v prirodi. Slike in otroškega življenja. Igra in rajanje. Izvajale so ta del učenke I. mešč. šole. Nastudirala je igro gdč. Fabianova, petje gdč. Černetova, plesno točko pa ga. Siegejeva.

Mirkova glasba (v priredbi za klavir in harmonijo) se tesno prilagodi pesnitvi, s katero tvori organsko celoto. Je preprosta, zanimiva in odgovarja otroški psihi. To ji zagotovi trajno in častno mesto v naši mladinski glasbeni literaturi. Želeti je, da se spravi čimprej v tisk.

Izvedba je bila na častni višini, kakor smo pač to vajeni pri naših mladinskih glasbenih prireditvah. Gdč. Fratikova je podala vlogo matere prav nežnočutno. Njen glas je jasen in simpatičen. Učenke so nastopale s sigurnostjo, z neko samostojnostjo in niso bile nikoli šablonske. Tu pa tam smo izsledili lep talent. Tako n. pr. sirotico v 3. sliki. Pri klavirju je bila gdč. Zacherlova in pri harmoniju g. skladatelj. Pozdraviti je misel g. skladatelja, prirediti spremljavo za godalni orkester. V tej obliki si želimo potem to lepo in učinkovito domačo delo spet ponovljeno.

Obisk prireditve pa bi bil lahko mnogo boljši. Aplavz je bil prisrčen in dolgotrajen; publika je s tem pripoznala vne-mo in trud vseh onih, ki so pripomogli k uspehu. Oba avtorja (gdč. Poljančeva in g. Mirk) sta bila deležna toplih ovacij.

H. D.

Pod mostom domuje

že nekaj dni družina delavca M. Lepe-nika, ki je imela do pred kratkim pri ne-kem trgovcu z železnimi odpadki najeto sobico za 200 Din mesečno. Čeprav je poleg žene in moža morala bivati v tem stanovanju še troje otrok — je dal gos-podar brez predhodne sodne odpovedi deložirati petčlansko družino, ki se je etablirala nato pod — mostom. —

Znanl vojvodinski grafolog A. Wintery je zopet dospel ter ostane nekaj dni v Mariboru. Stranke sprejema v hotelu »Zamorc« soba št. 35. Analizira rokopi-se. Ako Vas zanima preteklost, seda-njost in bodočnost, obrnite se na gornji naslov. —

1375

nem solnčnem vremenu so si izletniki o-gledali bizeljsko graščino z zanimivim starinskim gradom, njene vzorne vjno-grade, nadalje vinograde dr. Slavika, Ja-nežiča in dr. Splošno se je opazilo, da so bizeljski vinogradi vsled zimskega mra-za mnogo manj trpeli kakor vinogradi v severnejših predelih Slovenije. Po dru-žabnem sestanku z bizeljskimi vinograd-niki v gostilni g. Pečnika so se ob 16. uri izletniki vrnili v Brežice na vlak. Ce-lotna prireditelj, ki ostane vsem udele-žencem v dobrem spominu, je lahko v ponos mlademu Vinarskemu društvu za Slovenijo.

Cigansko vprašanje v Evropi

POVODOM CIGANSKEGA PROCESA V KOŠICAH.

Proces proti slovaškim ciganom, ki se še vrši v Košicah radi neštetihih zločinov in radi ljudožerstva, je vzbudil zopet velik interes za »cigansko nevarnost« v Evropi. Vprašanje je aktualno zlasti za vzhodno in južnovzhodno Evropo, kjer srečaš cigana na vsak korak in kjer je stalno nevaren element.

Morala ciganov je v splošnem na zelo nizki stopnji: lažejo brez sramu, čez dva dni preklicujejo, kar so pred 2 dnevoma izjavili. Cigan je vsak hip pripravljen preveliti krivdo na drugega. To se je pokazalo zlasti v košičkem procesu v izpovedih obtoženih ciganov o raznih grozovitih umorih, ki so jih izvršili. Brat je obremenjeval brata in ga obdolževal zločina, izvršenega v času, ko je ta ležal v bolnici, kakor se je to uradno dognalo.

Cigan ne vidi nič hudega ne v laži in ne v tatvini. Edino eno se jim v tem procesu ni moglo dokazati: da bi bili ljudožeri. Eden izmed ciganov je v razpravi prav šaljivo utemeljil, da cigan niso kanibali, češ: »Zakaj bi cigan jedli ljudi, ko vendar lahko ukradejo svinje, kojih meso je okusnejše in odgovornost mnogo manjša?«

Dokaza za ljudožerstvo ciganov torej ni. So pa nevarni potepuhi, ki se ne drže dolgo v enem kraju. Naseljevanje ciganov v stalnih bivališčih se zelo redko obnese. Težka je borba proti njihovim zločinskim nagonom.

V Evropi je naštetih okrog 9 milijonov ciganov. Na Češkoslovaškem jih je 23 tisoč. Tudi v naši državi jih imamo precej. Oblasti so — vsaj v Sloveniji — izdale glede njih precej stroge mere. Vprašanje, kako se rešiti »ciganske nevarnosti«, interesira pravnike, ki imajo s cigani stalnega opravka v sodnih dvorinah, pa tudi upravne, socialno-higijenske in narodno-prosvetne organe vsake države, kjer cigani živijo. Pokuša se jih ustaliti, navaditi na kmetско delo, približati jih evropski kulturi. V Užhorodu na Slovaškem so celo ustanovili posebno cigansko šolo, ki obstoja že več let in dela uspešno na »razciganjenju« ciganov. »Kulturizacija« ciganov, dviganje njih moralnega nivoja in ustvarjanje eksistenčnih pogojev je nedvomno najboljša pot, da se cigane odvadi nomadskega življenja in se jim tako jemlje podlaga za razbojstva in lopovščine.

Zenitovanjska prognoza za leto 1929

Dr. Wagner, član nemškega statističnega urada, je zbral zanimivo statistiko o naraščanju poročnih slučajev, kar mu je dalo povod, da sklepa zelo povoljno na prihodnje leto. Njegova opazovanja in navedbe, ki veljajo sicer samo za Nemčijo, objavljamo, ker so nekaka slika splošnega razpoloženja v vsej Evropi. Dr. Wagner računa, da bo letošnje leto rekordno leto porok, ako se gospodarske prilike ne bodo znatno poslabšale.

Pred vojno se je v Nemčiji poročilo 460.000 parov na leto. Prevratna leta ni računal za normalna, kajti takrat je preplavila svet zenitovanjska poplava. Leto 1920. se je v Nemčiji poročilo 870.000 parov, dočim leta 1924 samo 440.000. Od takrat je število zakonov vedno naraščalo in je lani doseglo že 578.000, tako da se povsem z gotovostjo lahko računa, da bo v letošnjem letu na novo sklenjenih najmanj 600.000 zakonov. Povod večji zenitovanjski frekvenci je iskati v normalizaciji razmer, zlasti izboljšanju starostne sestave prebivalstva. Število za žentev zrelih moških je znatno narastlo z doraščanjem mladine, ki ni vsled vojne utrpela nikakih izgub, razen tega pa občutno pojema tudi umrljivost.

Del zaslug ima tudi večje zenitovanjsko razpoloženje med moškimi, kajti ni se povečalo samo število kandidatov, zrelih za zakon, temveč je tudi porasel procent onih, ki si žele zakon. Značilno za sodobno razpoloženje je tudi dejstvo, da imajo največji izgledov ženske pod šestindvajsetim letom, kar je pripisati tendenci moških, jemati v zakon le mlajše ženske, ne pa ženske iste starosti ali celo starejše, kar se je v povojnih letih mnogokrat dogajalo. Navedeno stremelje pa je usodno za dekleta nad tridesetim letom, ker je pomanjkanje sovrstnikov zelo občutno. Morale se bodo pač spoprijazniti s samotarskim življenjem in ugodnosti ter prijetnosti zakonske sreče prepustiti mlajšim.

Očetova ljubezen do sina

V Pignataru pri Napolju se je pripetil redek primer ljubezni očeta do sina. Tam kaj so namreč po sedmih letih izsledili, kdo je pravi morilec l. 1922 s puško ustreljenega meščana Josipa Evangelista. Ta je namreč pred leti na smrtni postelji izjavil zasvojnemu oblasti, da ga je ustrelil neki Anton Mastracci. Ta je bil takoj nato aretiran, vendar pa je tako v preiskavi kakor tudi pred porotnim sodiščem neprestano zatrdjeval, da je čisto nedolžen in da Evangelista sploh ni poznal. Ker ni bilo nobenih dokazov, so ga porotniki res oprostili. Že se je zdela, da pravega ubijalca ne bo mogoče nikdar izslediti in ljudje so že pozabili na Evangelistov slučaj. V zadnjem času pa so pričeli na vasi zopet nekaj šepetati in oblasti so končno na podlagi vesti, ki so

se vedno bolj razširjale, aretirali Evangelistovega sina Henrika. Ta je spočetka odločno tajil, da bi ubil svojega očeta. Ker pa je preiskava zbrala med tem vedno več dokaznega materiala in je Henrika končno tudi njegova sestra močno obremenila, je Henrik priznal, da je v resnici on ustrelil svojega očeta in sicer iz samega koristolovstva. Da reši svojega sina in zabriše sled za zločincem, je stari Evangelist na smrtni postelji obtožil nedolžnega človeka, samo da se ne bi zvedelo, da je postal pravzaprav žrtev svojega lastnega sina. Res izredna, celo prekomerna in neprimerna ljubezen očeta do svojega sina, ki kaj takega sploh ni bil vreden.

Kirurgija pred 4000 leti

V madžarskem mestu Szöreg so pod vodstvom znanega arheologa Franca Mora izkopali grobove iz brončne dobe, torej iz 4000 let. Kar so našli, je arheološko zelo dragoceno. Predvsem so nedvomno dognali, da je bila takrat trgovina, zlasti z narodi ob sredozemskem morju in z Azijci, zelo razvita. Najdeni nakiti, nedvomno azijskega izvora, to potrjujejo, istotako verižice iz malih morskih školjk. Največjo senzacijo pa je izzvala lobanja nekega moškega, ki ima poleg mnogih sledov udarcev na temenu kot pest veliko ovalno odprtino. V notranjosti ni koščic, robovi odprtine pa so zaobljeni. Konstatiralo se je, da ta človek ni umrl na poškodbah na glavi vsled udarcev, ampak žele kakih 5—10 let kasneje. Bil je torej operiran, t. j. koščice so bile odstranjene. To je nedvomno mogel izvršiti samo kakšen »kirurg« takratne brončne dobe. Dokaz, da so kirurgijo — seveda še zelo primitivno — že takrat pred 4000 leti poznali.

Kaj bo, če štoklje izumrjejo

Tekom zadnjih let so v mnogih krajih, kjer so štoklje bile udomačene v velikem številu, začeli opazati, da mnoga gnezda štokelj ostanejo prazna. Znano je, da praznoverni narod mnogo drži na gnezda štokelj na hiši ali na posestvu sploh, ker smatra, da ta ptica prinaša srečo. Vest o tem, da se štoklje ne vračajo, je prišla na ušesa tudi učenjakom, ki so začeli preiskovati vzroke. Najprej so statistično ugotovili število gnezd, ki so ostala prazna. Dognali so, da je število štokelj padlo za 50—70 odstotkov. Sledi pojava so vodile v južno Afriko, kjer štoklje prezimujejo. Tam že več let z arzenikom zastrupljajo skakavce (kukce), ki so v Afriki glavna hrana štokelj. Razun tega peganja štoklje tudi kulturno »prodiranje« človeka, izsuševanja barij in močvirij, kjer so imele štoklje dotlej svoje mastne pečenke. V deželah kjer se štoklje stalno vzdržujejo, jih pa tudi ubijajo, ko letajo v jatah. Tako torej izumira rod štokelj, in kaj bo, če jih več ne bo, da bi nam nosile — deco?!

Platonova akademija

Panajot Aristofron, bogat Grk iz Egipta, je dal atenski akademiji na razpolago 150.000 Din v svrhu, da se prekople kraj, kjer je učil veliki modrijan Plato, legendarna »Platonova akademija«. Gre za točko v neposredni bližini današnjih Aten, kjer je dandanes kapelica sv. Trifona. V grških znanstvenih krogih so pričani, da se bo akcija posrečila in da bo »Platonova akademija« tem lažje najti, ker je kraj, kjer je zakopana, že natanko dognan. Upajo celo, da bo pri tej priliki zadeli tudi na znameniti Prometejev oltar, kjer je gorel »sveti ogenj«, pri katerem so tekači prižigali svoje baklje. O priliki stoletnice osvoboditve Grške nameravajo prihodnje leto prirediti na Grškem vrh tega mesto maratonskih tekem tekme z bakljami. Upajo namreč, da bodo tekači po 2000 letih mogli do tedaj zopet prižigati svoje baklje pri »svetem ognju«.

Banditi v plesni dvorani

V nekem hotelu v okolici Čikaga se je odigralo pred kratkim pravo ameriško razbojništvo. Na plesni veselici se je pod vodstvom mlade, srčkane deklice pojavilo 12 banditov. Vsi so bili v slavnostni obleki. Zločinci so se takoj pomešali med plesalke, štirje od njih pa so se postavili pred vrata, kjer so brezskrbno kramljali. Voditeljica, ki je živahno plesala, je nenadoma objela svojega plesalca. To je bilo dogovorjeno znamenje. Eden od banditov je oddal strel iz pištole proti stropu. V tem trenutku so že vsi banditi naperili cevi svojih pištol proti plesalcem. Navzoči so bili prisiljeni, da so se umaknili proti zidu in dvignili roke kvišku. Dva sta potem izpraznila vsem gospodom žepa, damam pa pobrala denar in dragocenosti. Med tem prizorom je prišel v hotel policijski uradnik. Takoj je spoznal pravi položaj in zgrabil za orožje. Toda, še predno je mogel nabasiti samokres, ga je že podrl strel na tla. Zločinci so se nato nemoteno umaknili na cesto, kjer so jih že čakali pripravljene avtomobili, s katerimi so izginili v noč.

Iz Ulađivostoka v Bratislavo

Je prišel nedavno neki 31-letni Rus, ki se izdaja za Ivana Sergejeva, in se je prijavil na orožniški postaji v Mijavi pri Bratislavi, da je v Ulađivostoku ubil ljubimca svoje ljubice Marije Cherkove. Imena ubitega ljubimca noče izdati; pravi da ve o njem le to, da je bil vojak v rdeči armadi. Ker umor ni bil takoj opažen, se mu je posrečilo priti s sibirsko železnico v Moskvo. Odtam je šel peš v Smolensk, v Varšavo, je pri Zakopanih prestopil mejo ČSR in prišel peš do Mijave. Skušal je najti delo, a ker ni znal slovaško, mu niso ljudje zaupali. Zato je šel na orožniško postajo in se obtožil umora. Oblasti domnevajo, da tiči za stvarjo kaj drugega, da ima neznane na vesti najbrže kak zločin v ČSR in hoče na ta način odvrniti pozornost. Češkoslovaške oblasti so seveda tudi takoj stopile v zvezo z oblastmi v Rusiji, da doženejo, kaj je resnice na izpovedbah doždevnega Rusa, ki je začasno zaprt.

Prosvetno gibanje v Rusiji

V komisarijatu za narodno prosveto v Moskvi se je vršilo te dni posvetovanje o delu na prosveti v nacionalnih republikah sovjetske Rusije. Ugotovljeno je, da živi v teh republikah 192 narodov, ki govorijo različne jezike. Pri večini teh narodov je prosveta na najnižji stopnji, to pa radi tega, ker niso imeli šol v materskem jeziku. V nekaterih narodih sovjetske Rusije pride na 200 nepismenih komaj po eden pismeni. Praktični predlogi za povzdigo prosvete bodo predloženi konferenci moskovske internacionale.

Juridični odgovori.

»Gospod kandidat, povejte mi, katera je najstrožja kazen za bigamijo?«

»Dve tašči!«

»Kaj je za veljavnost testamenta nujno potrebno?«

»Premoženje in mrličje«

Sport

AUSTRIA : RAPID 6:2 (4:2).

Včeraj so gostovali v Mariboru Celovčani. SK Austria, prvak Koroške, se je Rapidu za poraz v Celovcu temeljito revanžirala. Zmaga v tako visokem razmerju 6:2 je docela nepričakovana, čeprav se je vedelo, da Celovčani igrajo dober nogomet avstrijske šole. Že v prvi polovici prvega polčasa, so gostje vodili s 4:0. Bili so v vsakem oziru boljši od domačinov, zlasti pa se je odlikoval napad po izbornih kombinacijah. Srednji napadalec je bil brez dvoma najboljši mož na polju. Zanesljiva pa je bila tudi obramba, ki pa spričo nesmiselne igre Rapidovega znapada ni imela težavnega posla. »Rapid« je zatajil v vseh delih, najkvalitetnejši vloga pa je igral napad, ki ni znal držati žoge in ni izvedel niti ene kombinacijske poteze. Krilska vrsta je zgodaj omagala, obramba pa ni zmogla zadrževati spretnih igralcev nasprotnikovega napada.

Sodil je g. Nemec. Zadovoljil je le v prvem polčasu, kasneje pa je goste zastavljal.

ISSK Maribor rez.: Rapid rez. 2:1.

Z včerajšnjo zmago si je rezerva Maribora zagotovila tudi prvenstvo rezerv. Zmagala je zaslužno, čeprav napad ni znal izrabiti mnogih ugodnih šans. Sodil je povsem dobro g. Bizjak.

ISSK Maribor mladina : Rapid mladina 7:3 (4:0).

Kljub zmagi nad Rapidovo mladino se bo morala mladina zadovoljiti z drugim mestom, ker je podlegla SK Železničarju v razmerju 2:1.

Nadaljevanje državnega prvenstva.

Gradlanski: Primorje 4:0 (0:0).

Hajduk (Split) : Slavija 2:1 (0:1).

Hašk : Hajduk (Osijek) 3:0 (0:0).

Jugoslavija: Sand 3:1 (2:0).

BSK: Pobeda (Skopje) 5:1 (0:0).

Sokolstvo

Koroško okrožje sokolske župe Maribor priredi dne 16. t. m. okrožni izlet v Žerjav, občina Črna pri Pevalju, kjer se bo vršila na letnem telovadišču Sokola javna telovadba vseh oddelkov telovadečih. Prevozna sredstva iz Prevalja bodo na razpolago od vseh vlakov kakor tudi nazaj po primernih cenah. Vabimo vse brate in sestre in vse iskrene prijatelje stražarjev naše koroške zemlje, vse oboževalce prirodne romantike, s katero je v tako polni meri ovita zgornja Mežiška dolina, obrobjena z zelenimi vrhovi, nad katerimi čuvata od težkih časov razorani glavi Urške in Pece, da posetite to prireditev baš v dobi 10-letnice junaških bojev za svobodo zmrčenega Korotana. Prijave za prevoz in prehrano naj se pošljejo na Sokolsko društvo Črna pri Pevalju.

Dovoljena je polovična vožnja. Nastopi tudi vrsta iz Maribora pod vodstvom naših Olimpijcev, br. Štuklja in Primožiča.

Harikiri radi slabega spričevala

V Šikoku na Japonskem sta izvršila dva 10-letna dečka harakiri pod čudnimi okolnostmi. Učitelj je v šoli predložil učenecem na sliko prizor, kako je pred 700 leti hrabri general Kusunoki izvršil harakiri, ko je zvedel, da so bile njegove čete poražene. Učitelj jim je dalje pripovedoval o udanosti tega generala do domovine ter o njegovi junaški požrtvovalnosti. Poudarjal je, da mora vsak Japonec izvršiti samomor, ako se mu kaj ne posreči, ali pa, če je izgubil svojo čast. Oba dečka sta dobila pred nekaj dnevi slabo spričevalo, kar je najbrže tako vplivalo nanju, da sta sklenila, da gresta prostovoljno v smrt. Ko so ostali dijaki in učitelji odšli iz razreda, je eden od obeh prosil slugo za nož, nakar se je vrnil v sobo in si pred očmi svojega tovariša prerezal trebuh in sicer kleče pred generalovo sliko, katero jim je poprej pokazal učitelj. Za njim se je na isti način ubil tudi njegov tovariš.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 88

»Zdaj vidite, gospod kapitan, da ni bilo napak, da sem prišla v vašo hišo!«

»Treba... treba je teči... k velikemu inkvizitorju,« je zajecjal Altieri ves bled... »obvestiti ga je treba.«

»To je storjeno!«

»Vsa policija mora na noge...«

»Tudi to že utegne biti ob tej uri...«

»Naznaniti je treba dožju...«

»To je vaša stvar!«

»Opozoriti kardinala Bemba...«

»Ta je mrtev!«

»Mrtev!... Bembo!...«

»Ubit, umorjen od njega, ki prihaja nad nas!«

Altieri je vstal, snel s stene svoje pištole, napel jih ter jih položil, obedve nabasani, pred sebe na mizo. Nato se je potipal, ali ima jekleno v-rižnato srajco na sebi; in naposled je šel k vratom, odprl jih ter se ozrl po množici oborožencev, ki so polnili njegovo hišo.

Še je zdaj se je zdel pomirjen; vrnil se je in sedel. Obrisal si je blede čelo ter izpregovoril s hripavim, prekinjajočim glasom:

»Povejte mi vse... Ne pozabite ničesar!... Če ne, bogme, smo vsi izgubljeni. Jaz poznam Rolanda. Ako ga ne spravimo s sveta, bo njegovo maščevanje strašno.«

»Strašno, to je prava beseda!« je dejala Imperija, majaje z glavo v največji brezupnosti. »Bemba je že udaril, in mene tudi...«

»Vas?... Kako to?«

»S tem, da mi ugrabil hčer! S tem, da je razmesaril moje srce, da je ugasnilo moje dušo, kakor človek upihne svetiljko, in napravil iz mene bedno telo brez življenja, brez luči, brez ljubezni. Tisti, ki je izmed nas vseh najbolj kruto zadet, sem jaz!...«

»Dajte, dajte!« je rekel Altieri vročično. »Vse to je treba nekako razvrstiti... Povejte mi natančno in po vrsti vse, kar veste.«

Kurtizana je s točno počasnostjo ponovila to, kar je malo poprej pripovedovala velikemu inkvizitorju. Altieri jo je poslušal, komolce na mizi, glavo v dlaneh, napet v globoki pozornosti, ne da bi jo prekinjal; samo lahen trepet, ki ga je stresal od minute do minute, je

pričal o tem čudnem kipu, da živi.

Ko je končala, je dolgo premišljal, in njegova prva beseda je bila ta:

»Zakaj ste prišli še k meni, ko ste vendar že obvestili velikega inkvizitorja?«

Imperija je odgovorila jasno:

»Zato, ker Dandolu ne zaupam.«

»On je šibek človek in zagonetna prikazen. Morda sem se motila, toda zdi se mi, da sem videla na njegovem obrazu obotavljanje... Vi pa, vem, da se ne boste obotavljali!«

Altieri se je zdajci spomnil, kako čudno se je vedel Dandolo tisti dan, ko mu je on pritekel poročat o Rolandovem begu.

»Nič več ni dvoma!« je mislil sam pri sebi. Dandolo se umika! Toda jaz že najdem sredstvo, da mu podkurim stopinje!«

In glasno je odgovoril:

»Ne, ne, ne bom se obotavljal. Eden izmed nas je odveč na svetu. Eden izmed nas mora umreti. In pri-segam vam, da je to on.«

»Da, je dejala Imperija. »Toda preden Roland umre, moram vedeti, kam je spravil mojo hčer. Mislite na to!... In dobro si zapomnite: ako mi ne vrnete mojega otroka, ste mi odgovorni vsi trije, vi, Dandolo in Fokari.«

Kurtizana je izpregovorila te besede z glasom tako divje odločnosti, da je generalnega kapitana kar streslo.

Naklonil se je v izraz svojega popolnega pritrenja ter spremil odhajajočo Imperijo do vrat.

»Pojdite tod,« je dejal, odpiraje ji neka vrata. »Kar naravnost; ko pridete po stopnicah dol, ste s par koraki na ulici, ne da bi vas kdo videl. Kar se pa tiče ostalega, zanesite se name!«

»Zanašam se!« je odgovorila Imperija preteče.

Odšla je.

Altieri je zaprl vrata. S tragičnim usmevom na licu je pobožal ost svojega bodala.

»Najprej,« je zamrmral, »in potem Imperija.«

Z največjo naglico se je napotil k Dandolu, v spremstvu sedmih ali osmih svojih najhrajših poročnikov. Dospel je do kabineta velikega inkvizitorja in odprl vrata, ne da bi se dal javiti po lakaju, ki je kar obziral nad takim kršenjem strogih etiketnih pravil, ki so vladala v tej palači.

Po odhodu starega Filipa je bil Dandolo ostal na-

slonjen nad pergamentom, kamor je imel on sam zapisati ime Ivana di Lorenzo — Rolanda Kandiana.

Sledil je niti svojih turobnih misli, in mašinalno, ne da bi vedel kaj počenja, je naposled zapisal to ime na mesto, ki je bilo puščeno prazno na kupni pogodbi.

Ni se ustavljal ob nikakem trdnem sklepu; zdaj se je izročal hudournikom obupa, zdaj se je zopet vdajal nadi, da pojde ta mora od njega...

Naenkrat pa je vstopil Altieri in skrbno zaprl vrata, rekoč:

»Gospod veliki inkvizitor, prihajam vam naznanit, da je Roland Kandiano v Benetkah, kjer se skriva pod imenom Ivan di Lorenzo. Kaj nameravate to pot storiti?...«

Dandolo je obstal poražen od strmenja, oči neodoljivo priklenjene na listino, ki jo je bil z instinktivno kretnjo poskusil skriti ter skrčil na nji roko.

Altieri je zagledal pergament.

Z bliskovito intuicijo, ki jih ima človek v gotovih perečih trenutkih, in z brutalnostjo svoje nasilne nature je takoj razumel, da je ta papir, na katerega se je opirala skrčena roka velikega inkvizitorja, ključ do uganke — razumel je, da ga mora brati; tudi njegova roka se je iztegnila ter padla na papir.

Oči uprte v Dandolove oči, obraz plameneč od groznje, dva prsta pred razkrivljenim obrazom svojega tasta, je zarenčal:

»Ta papir!«

»Gospod!« je hotel ugovarjati Dandolo, skušaje se zbrati.

»Ali ste ga hoteli skriti?«

»To je moja pravica!«

»Hočem ga brati!«

»Človek si ne bi mislil, da se drznete kaj takega!« »In ga bom bral!« je zaključil Altieri, ves bled od srda v tem nenadnem, neobičajnem prepiru z očetom svoje žene.

Siloma je pograbil pergament in ga preletel z očmi. Ob imenu Ivan di Lorenzo je zamolklo vzdiknil.

V tem trenutku pa se je Dandolu njegova skrajna neodločnost izprevrila v skrajno smelost.

»Altieri,« je dejal, »vi ste mi s silo iztrgali državno skrivnost. Posrečilo se mi je, nastaviti Rolandu Kandianu zanjko. Nocoj, je rečeno, da pride v mojo hišo na Olivolu. Hiša bo obkoljena. Mož pade v moje roke. Toda pomislite, da ena sama beseda, ena sama napaka lahko vse pokvari!«

Mali oglasi, Malolijev po-
stavljeno in oostjalne namena
oblasti: vsaka beseda 30 p,
najmanjši znesek Din 6.—

Mali oglasi

Ženitve, dopolnjevanje in ogla-
si trgovskega ali reklamnega
znajke: vsaka beseda 50 p,
najmanjši znesek Din 10.—

Dajte avtomobile,

motorje in kolesa strokovnjaku v po-
pravilo. Vozili bodete potem sigurno in
brez defektov. Popravila se izvršujejo
točno in po brezkonkurenčnih cenah.
Brata Komel, mehanična delavnica,
Aleksandrova c. 169. 848

Vsak na počitnice!

Počitnice so življenjski pogoj za vsa-
kogar, tudi za delavca! Vsakomur mo-
goče le potom zadruga »Počitniški
dom«. Radi takojšnje ustanovitve daje
pojasnilo uredništvo »Domačija«, Ma-
ribor 10. 1372

Dijak

instruira nižješolca s prihodnjim šol-
skim letom, proti prostemu stanova-
nju. Poučeval bi tudi med počitnicami
za razredni izpit. Naslov v upravi li-
sta. 1371

Natakarico

(jedilonosko), prikupno, pošteno, sa-
mostojno z manjšo kavcijo sprejme
boljša restavracija. Ponudbe pod »Re-
stavracija 11« na upravo lista. 1370

Stanovanje

obstoječe iz treh sob (ali dve veliki)
kabineta, kuhinje in pritlikin išče za
julij ali avgust tričlanska rodbina. Ce-
njene ponudbe sodniku Kolšek-u, Bre-
žice ob Savi. 1376

Prevoz

premoga, drv, pohištva in druge to-
vorne robe prevzame občeznana spedi-
cija A. Reismann, Vojašniška 6. Po-
strežba točna. Carinska roba se kulan-
tno in promptno carini. 1374

Gostilna

s 4 opremljenimi sobami za tuje v cen-
tru Maribora se odda v najem. Naslov
v upravi lista. 1373

Vse potrebščine za dom,

kakor posteljno in ostalo perilo,
senčnike, čajne pupe, blazine za diva-
ne, gobeline, zavese, pregrinjala, ro-
žne torbice itd., vse krasno izdelano
in poceni dobite samo pri L. Küttner.
Maribor, Vojašniški trg 3. 52

Velika zaloga kuhinjske posode,

hišne in kuhinjske potrebščine vseh
vrst. Vsaki gospodinjki znana prvovrst-
na emailirana posoda znamke »Her-
kules« iz tovarne Sphinx. Ia. alumi-
nijevo in litoželezno postekleno po-
sodo. Nadalje mline za meso, orehe,
kavo, mak in poper. Tehnice za kuhi-
njo in meropreizkusne za trgovce z
uteži. Ribeže ravne, okrogle, polokro-
gle in oglate. Lopatice za ogle, pepel
in smeti. Sita, deske za testo in va-
ljare. Likalnike. Razne oblike za vsa-
kovrstno pečivo. Kutije za specerijo
in dišave. Kotličke in šibe za sneg.
Kotličke za polento iz kotlovine. Sol-
nike, mlečne vrčke, cedila za juho, čaj,
testo in salato. Vedrice, umivalnike
in vrče. Nočne posode. Stikalnice za
ocvirke in krompir. Samovare »Pho-
bus« in druge vrste. Škafje okrogle in
ovalne. Lonce za kuhanje perila in
perlince. Jedilno orodje vseh vrst.
Jedilne servise iz porcelana. Krožni-
ke iz porcelana in kamnine. Umlval-
ne garniture in vse vrste steklene
robe. Potne pletene košare in cekar-
je. Postrežba točna in solidna! Cene
konkurenčne! Albert Vicel, Maribor,
Glavni trg št. 5. 334

Električne inštalacije,

popravila, svetilke, likalnike, motorje,
aparate, elektro blago po konkurenčni
ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Sloven-
ska ulica 16. 117

Škatle

v vsaki velikosti in kakovosti izdeluje
najbolje, najhitreje in najceneje Foto-
Kompanija, Maribor, Gregorčičeva ul.
št. 12. 1086

Cenjenim gospodinjstvom

se priporočam za naročila pohištva, iz-
gotovljenega in po načrtu: spalnic, je-
dilnic, kuhinj, madrac, otoman, zavese,
rolet, lastnega izdelka. Popravila i. dr.
se izvršujejo solidno in poceni. Sprei-
mem pohištvo tudi v prodajo in zame-
njavo. B. Jagodič, Rotovski trg 4. 1110

Sandale vseh velikosti,

šivane kakor tudi damske, moderne
sandale najboljše kupite ali naročite
po meri v Mehanični delavnici čev-
ljev in sandalov, Vrtna ul. 8, Maribor.
1020

Fotografiram vse.

Domači, industrijski in sportni po-
snetki. Nove prenosljive svetilne na-
prave. Najmodernejši aparati. Foto-
ateljje zopet odprti. Cene solidne. Fo-
tomayer, Gosposka 39. 463

14 DNEVNA REKLAMNA PRODAJA PERILA

Od 1. do 15. junija po izredno znižanih cenah
da se vsakdo lahko prepriča o izredno dobri kvaliteti in
izdelavi srajc iz

tvorniške zaloge perila
J. Karničnik, Maribor, Glavni trg 11

1328

»JDEAL«

Tel.
480Tel.
480

Kralj Debeluh in sinko Debelinko

LEPA PRAVLJICA ZA MLADINO, KI JO DOBITE
V UPRAVI „VEČERNIKA“
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13